

Posudek

Šafránková, Nikola: Česko-španělská partnerství. Střet kulturních modelů. Bakalářská práce. Univerzita Karlova, Fakulta humanitních studií, Praha 2017, 88 s. textu, dvě přílohy.

Nikola Šafránková se ve své bakalářské práci zaměřila na problém střetu dvou kulturních modelů ve smíšených partnerstvích. Centrem její pozornosti se stala partnerství, která uzavírají muž a žena původem z různých kulturních regionů, různé státní příslušnosti, odlišných etnických východisek, náboženských orientací, s jinak vytvořeným a přijatým etickým kodexem a normami chování. Zvolila si problém, který je v souvislostech intenzivních migračních toků světového obyvatelstva společenskými vědami široce sledovaný. Antropology, etnology, sociology, psychology a politology je nahlížen v nejrůznějších tematických zacíleních a výkladových kontextech. Je studován z hlediska globálního, teritoriálního, z hlediska akterských skupin i jednotlivců, kteří takováto partnerství uzavírají. Tuto skutečnost N. Šafránková zohlednila a v kritickém náčrtu čtenáři přiblížila ve vstupních kapitolách předložené práce. V nich prokázala dobrou orientaci ve sledovaném problému.

Pro svůj výzkum si N. Šafránková zvolila současná partnerství/manželství navázaná mezi českými ženami a Španěly. K této volbě ji vedla jednak zkušenost z pobytu ve Španělsku (tedy znalost španělského prostředí), jednak osobní kontakty s Češkami, které dlouhodobě žijí ve společné domácnosti se Španěly. Problém střetu rozdílných kulturních modelů uchopila ze stanovisek českých žen. K volbě „ženského“ pohledu ji vedl záměr ukázat limity a klady, které česko-španělská partnerství přináší českým ženám. Na tuto volbu měla N. Šafránková právo, i když „mužský“ pohled Španěla by nebyl bez zajímavosti.

V rámci vytyčeného problému, jímž je *„reflexe kulturní jinakosti v partnerském soužití Češek a Španělů interpretovaná z pozice českých žen“*, formulovala autorka další otázky. Za přínos lze považovat pozornost věnovanou způsobu, jakým Češky vnímají odlišnosti v životním stylu Španělů – partnera, jeho rodiny, přátelské skupiny a lokální společnosti. Také doklady o postojích žen k názorům partnerů na soužití a chod společné domácnosti mají svou výpovědní hodnotu. Významné je i zohlednění vlivu místa pobytu na život v partnerství a vlivu ekonomických výhod garantovaných státem na rozhodnutí žít v České republice nebo ve Španělsku. Zmínit nutno i sledování individuálních vizí, s nimiž dotázané ženy vstupovaly do partnerství se Španělem.

Text předložené bakalářské práce, založené na rozsáhlém a dobře provedeném terénním výzkumu, autorka koncipovala jako soubor případových studií. V nich podle jednotné osnovy analyzovala názory a zkušenosti sedmi mladých žen vysokoškolsky a středoškolsky vzdělaných, původem z průmyslových měst Čech a Brna. Všechny měly před uzavřením stávajícího partnerství zkušenosti života mimo Českou republiku, všechny byly cílevědomé. Jejich partneři dosáhli také středoškolský nebo vysokoškolský vzdělanostní status. Měli však různé etnické uvědomění a regionální původ – pocházeli z několika kulturně odlišných regionů Španělska: Katalánska (Barcelona, Matoró), Madridu, Galicie (Santiago de Compostela), Andalusie (Sevilla), Valencie a Kanárských ostrovů. Autorce se tak naskytla možnost vybudovat závěrečné shrnutí na komparaci, v níž mohla pracovat nejen s růzností kultury české a španělské společnosti, ale i s regionálně diferencovanými kulturními

odlišnostmi španělských partnerů. Kladem je, že vzala v úvahu jejich vyhraněné etnické uvědomění a lokálně ustálenou podobu rodinných, přátelských a kolegiálních vztahů. Jako jednotící prvek pohledu žen na každodenní život ve Španělsku pak vyzdvihla životní tempo, časový harmonogram dne a stravovací návyky. Těm se české ženy přizpůsobily. Společným postojem žen, který autorka prokázala, je pak uvažování o výhodnosti života ve dvou státech, tedy v transnacionálním prostoru, a cílené krátkodobé využití sociálního systému České republiky, např. v případě mateřství.

Koncepční přístup k výzkumu i zpracování získaných dat je předností předložené práce. Autorka upozorňuje na významné osobitosti ve fungování česko-španělských partnerství/manželství a na příčiny existence těchto osobitostí. Postoje českých žen vysvětluje jednak analogickou socializací v českém kulturním prostoru, jednak individuální osobnostní charakteristikou. Autorka také zaznamenala přizpůsobivost českých žen životnímu stylu země a prostředí, v němž aktuálně s partnerem žijí: ve Španělsku se přizpůsobují ony, v Čechách vyžadují přizpůsobení partnera.

Předložená bakalářská práce plně odpovídá požadavkům kladeným na tento typ závěrečných prací. Autorka prokázala, že si dovede položit výzkumnou otázku, shromáždit materiál k jejímu řešení dobře provedeným terénním výzkumem, získaná data analyzovat, interpretovat a formulovat uvážené závěry. Práci doporučuji k obhajobě a hodnotím ji jako práci výbornou.

V Praze dne 17. 9. 2017

Mirjam Moravcová